GUSÜL
(boy abdesti)

Boy abdesti veya gusül dediğimiz eylem, Kur'an'da iğtisal sözcüğüyle karşılanmaktadır.

Nisa suresi 43. ayette emir kipi olarak bir türevi geçen iğtisal (gusül yapmak, gusletmek), vücudu baştan başa yıkamaktır. Mâide 6. ayetteki "Cünüp olduğunuz zaman iyice temizlenin" ifadesinden anlaşılmaktadır ki, boy abdesti veya gusül diye andığımız ameliye vücudu iyi bir biçimde yıkamayı gerektirir. Din bilginlerinin hemen tamamına yakını buna, ağzın ve burnun içini yıkamayı da dahil eder.

O halde, gusül, boy abdesti niyetiyle bütün vücudu -ağız ve burun içi dahil- iyice yıkamaktır. Bunun dökülen, akan veya duran suyla yerine getirilmesi arasında fark yoktur.

Boy abdesti en ideal anlamda namaz abdestini de içerdiği için, gusletmiş bir kimsenin bunun ardından ikinci bir abdest almasına gerek yoktur. Hatta böyle davranmanın Hz. Peygamber tarafından yasaklandığı söylenir.

Cünüplük veya cenabet, cenb kökünden türemiştir. Cenb yan, yanında, yakınında olmaktır. Yakınlığın en ileri hali olan birleşmenin sonunda yıkanmak gerektiren hale cünüplük denmesi bundandır. Cenb kökünden gelen cenabet ise meni ve uzaklık anlamındadır. Cünüplük, meninin bedenden kopup uzaklaşması yüzünden vücut bulduğu için boy abdesti gerektiren hale cenabet hali denmiştir. Cünüp kelimesinin kök anlamları içinde beraberlik de vardır. Buna göre de, cenabet, beraberliğin en ileri derecesi olan birleşmenin sonucuna ad olmuş olur.

Cünüplük, meninin şehvetle boşalması durumunda oluşur.

Meninin nasıl ve hangi gerekçeyle boşaldığı önemli değildir. Uykuda, temasla, düşünmeyle veya el hareketleriyle (mastürbasyon). Rüyada ihtilam olduğunu gördüğü halde elbisesinde veya herhangi bir yerinde meni izi bulamayan kimsenin yıkanması gerekmez.

Boy abdestini anlatan ayet, kadınlara dokunduğunuzda diyor. Bu dokunmanın cinsel temas anlamında kullanıldığını Hz. Peygamber bize söz ve fiilleriyle göstermiştir. Fıkıh bilginlerinin tamamı cenabet halinin cinsel temasla vücut bulduğunda sözbirliği etmişlerdir. Ancak dokunma deyimine bakarak, bazı bilginler, kadının tenine dokunmanın abdesti bozacağı kanısına varmışlardır. İmam Şafiî böyle düşünenlerin başında gelir.

Hz. Peygamber'in, eşlerini öptükten sonra namaz kıldığını biliyoruz. Bu da gösterir ki, ayetteki dokunmak cinsel temas anlamındadır. Buradan hareket eden İmamı Âzam Ebu Hanîfe, ayetteki dokunmanın cinsel temas dışında hiçbir anlam taşımadığını ve bu yüzden elle dokunmanın abdesti de bozmadığını içtihat etmiş ve bu görüş çoğunluk tarafından paylaşılmıştır.

O halde cenabet hali iki sebepten doğar:

1. Meninin herhangi bir şekilde şehvetle vücuttan ayrılması. Bunun uykuda olması da cenabeti doğurur.

2. Meni gelmese de, erkek cinsiyet organının kadın cinsiyet organına, sünnet mahalli girecek kadar da olsa, sokulması. Bu ikinci hal, meni gelmese bile, ayette geçen mülâmese (temas) halini vücuda getirdiği için boy abdesti gerekli olur. Ayet bunu açıkça gösteriyor. Bununla birlikte bazı fakîhler, sokma halinde bile eğer meni gelmemişse boy abdestinin değil, sadece normal abdestin gerekeceğine hükmetmişlerdir.

Cünüp insan, temizlenmedikçe namaz kılamaz, **Kabe**'yi tavaf edemez. Çünkü tavaf da bir namaz halidir, hatta en ileri namaz halidir. Cenabetten bahseden ayet, bunun dışında bir yasak getirmiyor.